Татарстан Республикасы
Сарман муниципаль районы муниципаль бюджет гомуми белем бирү учреждениесе
“Сарман урта гомуми белем бирү мәктәбе” татар теле һәм әдәбияты укытучысы
Хәмәтҗанова Фәнүзә Сәгыйрь кызының
5 нче А сыйныфы өчен татар әдәбиятыннан

ЭШ ПРОГРАММАСЫ

Педсовет утырышында каралды

Беркетмә №1 28 нче август 2017 нче ел

2017-2018 нче уку елы

Сыйныф: *5*
Укытучы: *Хәмәтҗанова Фәнүзә Сагировна*

Сәгатьләр саны:
Барлыгы: *70 сәг.; атнага 2 сәг.*

Әсәрләрне өйрәнү – *58 сәгать*

Сөйләм үстерү – *8сәгать*

Дәрестән тыш уку – *4 сәгат*

Планлаштыру *Татарстан Республикасы Мәгариф һәм фән министрлыгы тарафыннан рөхсәт ителгән "Татар телендә урта (тулы) гомуми белем бирү мәктәпләре (5-9 нчы сыйныфлар) өчен татар әдәбиятынанн авторлык (эш) программасы " (Төзүче-авторлары: Д.М.Абдуллина, Л.К.Хисматова), нигезендә төзелде.*

Дәреслек: *Әдәбият. 5 сыйныф: татар телендә гомуми белем бирү оешмалары өчен уку әсбабы /Ф.Ә Ганиева, Л.Г. Сабирова / - Казан: Татар. кит. нәшр., 2014.*

I. АҢЛАТМА ЯЗУЫ

5 нче сыйныфлар өчен татар әдәбиятыннан эш программасы Россия Федерациясендәге һәм Татарстан Республикасындагы мәгарифкә кагылышлы хокукый-норматив актларга һәм федераль дәүләт стандартларына нигезләнеп төзелде.

1. Россия Федерациясенең “Мәгариф турында”гы Законы (Федеральный закон от 29.12.2012 273-ФЗ “06 образовании в Российской Федерации”);

2. Татарстан Республикасының “Мәгариф турында”гы Законы (Закон Республики Татарстан “06 образовании” № 68-ЗРТ от 22 июля 2013 года, статья 8);

3. РФ Мәгариф һәм фән министрлыгы приказы, 30 нчы август, 2013 нче ел №115 (“Об утверждении Порядка организации и осуществления образовательной деятельности по основным общеобразовательным программам - начального общего, основного общего и среднего общего образования”);

4. “Татарстан Республикасы дәүләт телләре һәм Татарстан Республикасында башка телләр турында” Татарстан Республикасы Законы, 2004 нче ел, 1нче июль;

5. Төп гомуми белем бирүнең Федераль дәүләт белем бирү стандарты (Россия Мәгариф һәм фән министрлыгында 2010 нчы елның 17 нче декабрь боерыгы 1897 нче номер белән расланган, РФ Юстиция Министрлыгында 19644 нче регистрацион номеры белән 2011 нче елның 1 нче февралендә теркәлгән);

6. Татарстан Республикасы Сарман муниципаль районы “Сарман урта гомуми белем бирү мәктәбе» муниципаль бюджет гомумбелем бирү учреждениесенең 2017-2018 нче уку елына укыту планы.

7. Татарстан Республикасы Сарман муниципаль районы “Сарман урта гомуми белем бирү мәктәбе» муниципаль бюджет гомумбелем бирү учреждениесенең 2017-2018 нче уку елына укыту программасы.

8. Татарстан Республикасы Сарман муниципаль районы “Сарман урта гомуми белем бирү мәктәбе» муниципаль бюджет гомумбелем бирү учреждениесенең “Эш программаларын төзү һәм раслау тәртибе турында” локаль акты.

5 нче сыйныф өчен "Әдәбият" курсының эш программасы Федераль дәүләт белем бирү стандартларының таләпләренә туры китереп, Татарстан Республикасы Мәгариф һәм фән министрлыгы тарафыннан рөхсәт ителгән “Татар телендә урта (тулы) гомуми белем бирү мәктәпләренең 1-11 нче сыйныфлары өчен татар әдәбиятын укыту программалары” (Төзүче-авторлары: Ф.Г.Галимуллин, Ф.Ә.Ганиева, Д.Ш.Сибгатуллина). – Казан: Татар. кит. нәшр., 2011), 5 нче сыйныф өчен Ф.Ә.Ганиева, Л.Г.Сабирова эшләгән (Казан, Татар. кит. нәшр; 2014) Татарстанның Мәгариф һәм фән министрлыгы тарафыннан тәкъдим ителгән уку әсбабына нигезләнеп төзелде.

5 нче сыйныфта әдәбият укытуның төп максаты

- Балаларда туган телгә, әдәбиятка карата кызыксыну уяту, татар әдәбиятының бай тарихы, халык авыз иҗаты, талантлы әдипләре, аларның күркәм әсәрләре белән таныштыру. Әсәрләрне аңларга, эзлекле фикер йөртергә, әсәрләрне матурлык ноктасыннан бәяләп кабул итәргә өйрәтү

Бурычлары

- иҗат, әдәбият үсеше, аның тарихи төшенчәләрен аңлап фикер йөртергә өйрәтү;
- әдәбиятның формалашуында һәм үсүендә зур роль уйнаган күренеш – халык авыз иҗаты, аның матур әдәбият белән уртак һәм аермалы якларын күрсәтү;
- матур әдәбиятны милли һәм дөньякүләм культураның бер күренеше итеп карау, аның рухи кыйммәтләрне, традицияләрне саклаучы, тапшыручы икәнен аңлату;
- әдәби әсәрне өлешчә анализлау күнекмәләре булдыру,әдәбият теориясе буенча билгеле бер күләмдә теоретик белемнәр бирү;
- әдәби әсәрдә тасвирланган тормыш вакыйгаларыннан үрнәк һәм гыйбрәт алырга, дөрес, гадел максатлар куярга өйрәтү;
- әдәбиятның матурлыгын, хис кичерешләр байлыгынкүрсәтеп, балаларның рухи дөньясын баету;
- укучыларның иҗади сәләтләрен үстерү;
- үз мәнфәгате һәм җәмгыять мәнфәгате өчен иҗади мөмкинлеген тормышка ашырырга сәләтле шәхес тәрбияләү;
- сөйләм культурасы булдыру.

Укыту предметының төп үзенчәлекләре

Мәктәптә әдәбият предметы – кирәкле, әһәмиятле предметларның берсе. Ул укучыларны тормышны үзенчәлекле итеп танып белергә өйрәтә, хисси-эмоциональ дөньясын баета, эстетик зәвык тәрбияли, сөйләмен үстерә, гомумән, шәхес итеп тәрбияләүдә зур роль уйный. Татар әдәбияты предметы төп мәктәптә 5-9 сыйныфларда өйрәнелә. 5-8 сыйныфларда әдәбият укытуга 35 атна исәбеннән атнага 2 сәгать (70) каралган

Әдәбиятны өйрәнү – 58 сәг.
Бәйләнешле сөйләм үстерү – 8 сәг.
Дәрестән тыш уку – 4 сәг.
Сөйләм үстерү дәресләрендә сочинение, образга характеристика, әдәби әсәргә бәя язарга өйрәтү күздә тотыла.
Предмет нәтиҗәләр:

- халык авыз иҗаты – әкият, кыска жанрлар, әдәби жанрларны үзләштерү, аларның матур әдәбият белән уртак сыйфатларын һәм үзенчәлекләрен аера белү;
- әдәбият аша образлы фикерли алу;
- әдипләрнең тормышы һәм иҗаты турында мәгълүматлы булу, аларны истә калдыру;
- әдәби әсәрнең эчтәлеген белү, аңлау, төп фикерне таба белү;
- әдәби әсәрне эчтәлек һәм форма берлегендә аңлый белү;
- әдәби әсәрдә кулланылган сурәтләү алымнарын, әсәр композициясе үзенчәлекләрен күрә һәм аера белү.
- автор позициясен ачыклый белү;
- әдәби әсәрләрнең кыйммәтен ачыклау, әдәбиятта тоткан урынын билгели белү;
- төп образларга бәя бирү алу;

- әдәбият теориясе буенча билгеле бер күләмдә теоретик белемгә ия булу.

Белем дәрәҗәсенә таләпләр:

- әдәби әсәрне иҗтимагый һәм мәдәни тормыш күренешләре белән бәйлелектә карау;
- халык авыз иҗаты һәм матур әдәбиятның уртак сыйфатларын, үзенчәлекләрен белү;
- эчтәлек һәм форма берлеген аңлау;
- әсәрнең темасын, проблемасын, идеясен билгеләү;
- әдәби образларны (кеше, табигать һ.б.) тану;
- әдәби детальләрне таба белү;
- сурәтләү чараларын табу;
- әдәби төрләр, жанрларны таный һәм аера белү.

Күнекмәләргә таләпләр:

- әдәби әсәрнең эчтәлеген белү;
- әсәрдәге каршылыкны, төп фикерне табу;
- әсәр геройларына характеристика бирү;
- әдәби әсәр буенча план төзү;
- әсәргә карата үз фикереңне әйтә белү;
- бәйләнешле сөйләм булдыру;
- өйрәнелгән әсәрләр буенча яки бирелгән тема буенча сочинение яза белү;
- шигырьләрне сәнгатьле итеп уку;
- тәкъдим ителгән яки укучы үзе сайлаган әсәрләрне (шигырь, проза) яттан сөйләү.

Предмет нәтиҗәләр:

- халык авыз иҗаты – әкият, кыска жанрлар, әдәби жанрларны үзләштерү, аларның матур әдәбият белән уртак сыйфатларын һәм үзенчәлекләрен аера белү;
- әдәбият аша образлы фикерли алу;
- әдипләрнең тормышы һәм иҗаты турында мәгълүматлы булу, аларны истә калдыру;
- әдәби әсәрнең эчтәлеген белү, аңлау, төп фикерне таба белү;
- әдәби әсәрне эчтәлек һәм форма берлегендә аңлый белү;
- әдәби әсәрдә кулланылган сурәтләү алымнарын, әсәр композициясе үзенчәлекләрен күрә һәм аера белү.
- автор позициясен ачыклый белү;

- әдәби әсәрләрнең кыйммәтен ачыклау, әдәбиятта тоткан урынын билгели белү;
- төп образларга бәя бирү алу;
- әдәбият теориясе буенча билгеле бер күләмдә теоретик белемгә ия булу

II. УКУ ПРЕДМЕТЫН ҮЗЛӘШТЕРҮНЕҢ ПЛАНЛАШТЫРЫЛГАН НӘТИҖӘЛӘРЕ

Шәхескә кагылышлы нәтиҗәләр:

туган илгә мәхәббәт, ватанпәрвәрлек хисләре, туган телгә сакчыл караш тәрбияләү;

милли үзаң формалаштыру;

укуга карата теләк-омтылыш, җаваплы караш булдыру;

әйләнә-тирә табигатькә дөрес караш булдыру;

кешеләр белән аралаша белү культурасы тәрбияләү;

гаделлек, дөреслек, яхшылык, мәрхәмәтлелек һәм аларның киресе булган сыйфатларны тану, бәяләү;

алган белем һәм осталыкны тормышта максатчан кулланырга өйрәнү.

Метапредмет нәтиҗәләр: Танып-белү гамәлләре:

әдәби әсәрне дөрес аңлап уку һәм анализлау;

дөрес нәтиҗәләр чыгару, гомумиләштерү;

сәбәп-нәтиҗә бәйләнеше булдыру;

үз фикереңне исбатлый һәм яклый алырга күнектерү;

әсәр хакында дөрес фикер йөртә алу.

Коммуникатив гамәлләр:

иптәшеңне тыңлый, ишетә белү, ишеткәнен үз фикере белән чагыштыру;

нәтиҗәгә килгәнче, төрле карашларны өйрәнү һәм дөрес юлны сайлау;

үз фикереңне телдән һәм язма формада башкаларга җиткерә белү;

килеп чыккан проблемаларны уртага салып хәл итү;

төркемнәргә берләшү, бер фикергә килә белү;

өлкәннәр һәм яшьтәшләрең белән продуктив уртак гамәл оештыру;

текст буенча сораулар бирә белү.

Регулятив гамәлләр:

дәреснең темасын, проблемасын, максатын мөстәкыйль таба белү;

укыту проблемасын чишү;

план буенча эшли белү;

үз фикерләреңне мөстәкыйль дәлилләү;

үзанализ һәм үзбәя булдыру.

Предмет нәтиҗәләр:

халык авыз иҗаты әсәрләрен үзләштерү, аның матур әдәбият белән уртак сыйфатларын һәм үзенчәлекләрен аера белү;

әдәби әсәрнең эчтәлеген аңлау, төп фикерне таба белү;

әсәрләрне иҗтимагый һәм мәдәни тормыш күренешләре белән бәйлелектә аңлау;

язучыларның тормыш һәм иҗат юлларының мөһим фактларын истә калдыру;
әдәбият теориясе буенча билгеле бер күләмдә теоритек белемгә ия булу;
әсәрдә автор карашларын ачыклау һәм әсәргә карата үз фикереңне әйтә белү.

III. ПРОГРАММАНЫҢ ЭЧТӘЛЕГЕ

Халыкның милли, рухи мәдәният хәзинәсе буларак **халык иҗаты.**Аның сәнгать төрләре формалашуга йогынтысы. Халык иҗатының бер төре буларак **халык авыз иҗаты.** Аның әсәрләрендә гомумкешелек хыяллары, идеалларының чагылуы. Халык авыз иҗатының матур әдәбият белән бәйлә-нешләре: уртаклыгы һәм үзенчәлекле аермалары. Халык авыз иҗатының төп жанрлары, жанр сыйфатлары. **(1 сәг.)**
Әкиятләр: жанр төрләре, үзенчәлекле сыйфатлары. “Ак бүре” әкияте (кыскартып). **(4 сәг.)**
“Үги кыз”, “Аю белән төлке” әкиятләре. **(4 сәг.)**
Җырлар: татар халык җырларына хас үзенчәлекләр. Көй һәм сүзләр тәңгәллеге. “Моң” төшенчәсе. Җырларны төркемләү. “Иске кара урман”, ”Гөлҗамал”,”Туган ил”,”Яшә, Республикам!”,”Ай былбылым”; кыска җырлар - дүртюллыклар; тарихи җырлар: “Болгар иленең кызлары”,”Пугач явы”. **(4 сәг.)**
Кыска жанрлар: мәкальләр һәм әйтемнәр. табышмаклар, мәзәкләр. “Хуҗа Насретдин мәзәкләре**”.** **(4 сәг.)**
Бәетләр. “Сак-сок” бәете. **(2 сәг.)**
Риваятьләр, легендалар: аларга хас үзенчәлекләр**;** жанр сыйфатлары.“Янмый торган кыз”,”Иске Казан каласының корылуы”,”Шәһәр нигә Казан дип аталган”,”Әллүки”,”Зөһрә кыз”,”Кеше гомере ничек корылган**”.(6 сәг.)**
Практик дәрес: халык авыз иҗатында образлар**;** әсәрләрдә дөньясурәте; табигать һәм кеше, яшәеш һәм кеше турында күзаллаулар. Халык авыз иҗаты поэтикасы, язма әдәбият үсешенә, әдәби телгә зур йогынтысы. **(2 сәг.)**
Әдәби әкиятләр: халык әкиятләре белән уртаклык; сәнгатьлелек сыйфатлары, әдәби әсәр буларак алым һәм сурәтләү чаралары.
Г.Тукайның “Шүрәле” әкияте**.** **(2 сәг.)**
Җ.Тәрҗемановның “Тукран малае Шуктуган” әкияте. **(4 сәг.)**
Әхмәт Фәйзинең “Аучы мәргән белән Болан кыз” әкияте. **(3 сәг.)**
Рабит Батулланың “Курай уйный бер малай” әкияте**.** **(3 сәг.)**
Фәнис Яруллинның “Зәңгәр күлдә ай коена”,”Кояштагы тап”әкиятләре **(3сәг.)**
Хикәя: жанр сыйфатлары; әсәрнең катламнары – вакыйгалар, күренешләр, хис-кичерешләр; кеше образлары - төп герой, ярдәмче геройлар, җыелма образлар; хикәяләүче образы, автор позициясе. **Фатих Әмирханның** “Ай өстендә Зөһрә кыз”,”Нәҗип” хикәяләре. (**5 сәг.)**
Мәсәл. Тереклек, җансыз предмет образлары ярдәмендә, читләтеп, кеше сыйфатларын һәм тормышын тасвирлау. Хикәяләп яки тезмә рәвештә язылуы; фикер-идеяләрнең аллегория ярдәмендә белдерелүе.
Мәҗит Гафуриның “Сарыкны кем ашаган?” мәсәле. **(1 сәг.)**
Габдулла Тукайның “Ике сабан” мәсәле**.** **(1 сәг.)**
Практик дәрес: сәнгатьтөре буларак матур әдәбят; чәчмә һәм тезмә әсәр; аларның сәнгатьчә сурәтләү алымнары, чаралары. **(2 сәг.)**
Габдулла Тукайның “Пар ат”,”Туган җиремә”,”Туган авыл” шигырьләре. **(3 сәг.)**
Шәүкәт Галиев. Балалар әдәбиятындагы урыны; геройлары, образлар дөньясы. “Һәркем әйтә дөресен”,”Тереклек суы”,”Курыкма, тимим!” “Тарихтан сабак”,”Өйгә бирелгән эш”,”Онытылган, өйдә калган” шигырьләре. **(4 сәг.)**
Бәйләнешле сөйләм үстерү - 8 сәгать

IV. КАЛЕНДАРЬ ТЕМАТИК ПЛАН

Дәрес саны /Дәрес темасы	Укучылар эшчәнлеге төрләре	дата	
		план	факт
1. Халык авыз иҗаты	Халык авыз иҗаты турында булган белемнәрне искә төшерү. Үзләре белгән халык авыз иҗаты әсәрләрен сөйләп күрсәтү	4.09	4/09
2. Әкиятләр	Әкият буенча план төзү, план буенча әкиятнең эчтәлеген сөйләү. Әсәрнең те масын, проблемасын, идеясен билгеләү	8.09	8/09
3-4 “Ак бүре” әкияте	Әкият геройларына характеристика бирү, үз фикерләрен әсәрдән китерелгән мисаллар белән дәлилләү	11.09 15.09	11/09 15.09
5. “Ак бүре” әкияте	Әкият геройларына характеристика бирү, үз фикерләрен әсәрдән китерелгән мисаллар белән дәлилләү	18.09	18/09
6. “Ак бүре” әкияте	Әкият геройларына характеристика бирү, үз фикерләрен әсәрдән китерелгән мисаллар белән дәлилләү	22.09	22/09
7. “Үги кыз” әкияте	Текстны уку, әсәр буенча план төзү, фикер алышу	25.09	25/09
8.“Үги кыз” әкияте	Әкият геройларына характеристика бирү, үз фикерләрен әсәрдән китерелгән мисаллар белән дәлилләү	29.09	
9.Аю белән төлке” әкияте	Текстны уку, сорауларга җавап бирү, эчтәлеген ачыклау, идеясен билгеләү	2/10	
10.К.Т.У. “Гөлчәчәк” татар халык әкияте.	Дәрестән тыш әдәби әсәрләр уку, аларның эчтәлеген сөйли алу	6/10	
11.Җырлар: татар халык җырларына хас үзенчәлекләр. Көй һәм сүзләр тәңгәллеге. “Ай былбылым”	Татар халык җырларын тыңлау, тыңлан ган әсәрләргә карата фикерләрен белдерү, әңгәмәдә катнашу. “Туган ил”(Н. Исәнбәт сүзләре), “Яшә, республикам!”, “Ай былбылым” җырларын тыңлау, идея эчтәлекләрен ачу.Аларны чагыштыру.	9.10	
12.“Моң” төшенчәсе. Җырларны төркемләү. “Иске кара урман”, “Туган ил”, “Гөлҗамал”, “Яшә, Республикам!“	“Кара урман”, “Гөлҗамал” җырла рын тыңлау, идея эчтәлеген ачыклау. Көйләр яңгырашындагы уртаклык һәм аермалыкларны табу.Текстлардагы төп һәм кушымта өлешләрне аерып күрсәтү	13.10	

13.Тарихи җырлар. “Болгар иленең кызлары”, “Пугач явы”	Җыр жанры турында мәгълүмат алу, җырларны тыңлау, идея эчтәлеген ачыклау Көйләр яңгырашындагы уртаклык һәм аермалыкларны табу. Текстлардагы төп һәм кушымта өлешләрне аерып күрсәтү. Озын һәм кыска җырларны, татар халык җырларын башка халык җырлары белән чагыштыру. Тарихи җырларда сурәтләнгән геройлар турында мәгълүмат туплау	16.10	
14.Такмаклар	Озын һәм кыска җырларны, татар халык җырларын башка халык җырлары белән чагыштыру. Тарихи җырларда сурәтләнгән геройлар турында мәгълүмат туплау	20.10	
15.Кыска җырлар.	Кыска җырларны, татар халык җырларын башка халык җырлары белән чагыштыру.	23/10	
16. Мәкаль һәм әйтемнәр	Мәкальләрнең килеп чыгышы, төзелеше турында мәгълүмат алу.	27/10	
17.Табышмаклар	Табышмакларның төзелешен өйрәнү.	6/11	
18.Мәзәкләр. “Хуҗа Насретдин мәзәкләре”	Мәзәкләрне уку, эчтәлеген ачыклау, мәзәкләрдә халыкның тапкырлыгы, шат күңеле, оста булуын күрсәтү	10.11	
19. Мәзәкләр. “Хуҗа Насретдин мәзәкләре”	Татар халык җырларын тыңлау, тыңлан ган әсәрләргә карата фикерләрен белдерү, әңгәмәдә катнашу	13.11	
20.Б.С.Ү. Язма эш . Хуҗа Насретдин образына характеристика	Мәзәкләрне уку, эчтәлеген ачыклау, сорауларга җавап бирү. Мәзәкләрдә халыкның тапкыр лыгы, шат күңеле, оста булуын күрсәтү	17.11	
21.Б.С.Ү.Әкият геройларының көрәш максатлары һәм җиңүгә китергән сәбәпләр, шартлар (өйрәнгән әсәрләр мисалында)	Сочинение язу өчен план төзү, план буенча мөстәкыйль язу	20.11	
22.Бәетләр турында төшенчә “Сак-Сок бәете”	Бәетне уку, текстка якын килеп эчтәлеген сөйләү, сорауларга җавап бирү	24.11	
23.Б.С.Ү.“Сак-сок”бәетендә тасвирланган халык акылы һәм синең үз нәтиҗәләрең	Үзләре укыган, ишеткән бәетләрне сөйләү, фикер алышу. Татар халкының талант ияләрен бәяләү	27.11	

24.Риваятьләр, легендалар турында төшенчә. “Елан тавы” риваяте.	Теоретик белемнәр белән кораллану, сорауларга җавап бирү, биремнәр эшләү. Риваять һәм леген-даларны сәнгатьле итеп уку, алар буенча сорауларга җавап бирү, биремнәрне эшләү. Башка халык авыз иҗаты әсәрләре белән чагыштыру, сурәтләү чараларын табу	1/12	
25.“Янмый торган кыз”, “Иске Казан каласының корылуы”	Риваять һәм легендаларны сәнгатьле итеп уку, алар буенча сорауларга җавап бирү, биремнәрне эшләү. Башка халык авыз иҗаты әсәрләре белән чагыштыру, сурәтләү чараларын табу	4.12	
26.“Шәһәр нигә Казан дип аталган” риваять	Риваять һәм легендаларны сәнгатьле итеп уку, алар буенча сорауларга җавап бирү, биремнәрне эшләү. Башка халык авыз иҗаты әсәрләре белән чагыштыру, сурәтләү чараларын табу	8.12	
27.“Әллүки” риваяте	Риваять һәм легендаларны сәнгатьле итеп уку, алар буенча сорауларга җавап бирү, биремнәрне эшләү. Башка халык авыз иҗаты әсәрләре белән чагыштыру, сурәтләү чараларын табу	11.12	
28.“Зөһрә кыз” легендасы	Риваять һәм легендаларны сәнгатьле итеп уку, алар буенча сорауларга җавап бирү, биремнәрне эшләү. Башка халык авыз иҗаты әсәрләре белән чагыштыру, сурәтләү чараларын табу	15.12	
29.“Кеше гомере ничек корылган?” легендасы	Риваять һәм легендаларны сәнгатьле итеп уку, алар буенча сорауларга җавап бирү, биремнәрне эшләү. Башка халык авыз иҗаты әсәрләре белән чагыштыру, сурәтләү чараларын табу	18.12	
30.Практик дәрес Халык авыз иҗатында образлар 2) Халык авыз иҗаты поэтикасы, язма әдәбият үсешенә, әдәби телгә зур йогынтысы	Халык авыз иҗатында образлар. “Образ (сурәт), поэтика” төшенчәләре бирү. “Ак бүре”, “Үги кыз” әкиятләрендәге образларны тикшерү, әңгәмәдә катнашу	22.12	
31. Д.Т.У. Ләбиб Лерон. Шаян хикәяләр, шигырьләр, әкиятләр	Л.Лерон турында блешмә алу.Әсәрләрнең идея эчтәлеген ачыклау. Язучы әсәрләрен анализлау, аларга бәя бирү	8.01	
32.Әдәби әкиятләр.	Әдәби әкиятләр турында мәгълүмат алу. Әдәби әкиятләргә мисаллар китерү. Эчтәлекләрен искә төшереп сөйләү	12.01	
Г.Тукайның «Шүрәле» әкияте.	Г.Тукай тормышы һәм иҗаты турында белемнәрне тирәнәйтү. “Шүрәле” әкиятен укып анализлау. Лиро-эпик әсәрләрнең төп сыйфатларын аңлау		

33.Г.Тукайның «Шүрәле» поэмасына анализ	Әкият-поэманы "ав тор артыннан бару" юлы белән анализлау. Поэмада вакыйгаларны, төп герой ларны күрсәтү	15.01	
34.Б.С.Ү. Поэмадан өзекне яттан сөйләтү яки Г.Тукайның үзегез яраткан шигыре	Өзекне сәнгатьле итеп яттан уку	19.01	
35.Җ.Тәрҗемановны ң "Тукран малае Шуктуган" әкияте	Текстны уку, сорауларга җавап эзләү, әкиятнең эчтәлеген аңлау, төп фикерне билгеләү	22.01	
36.Җ.Тәрҗемановны ң "Тукран малае Шуктуган" әкиятенең сюжеты	Текстны уку, сорауларга җавап эзләү, әкиятнең эчтәлеген аңлау, төп фикерне билгеләү	26/01	
37.Иҗади эш. Пьеса иҗат итү	Укучыларның фикерләү сәләтен үстерү.	29.01	
38.Ә. Фәйзинең "Аучы Мәргән белән Болан кыз" әкияте.	Әкияте сәнгатьле итеп уку, сорау һәм биремнәргә җавап бирү, төп фикерне аеру	2/02	
39.-40 Ә. Фәйзинең "Аучы Мәргән белән " Болан кыз" әкияте геройлары	Әкияте сәнгатьле итеп уку, сорау һәм биремнәргә җавап бирү, төп фикерне аеру	5.02 9.02	
40.Ә. Фәйзинең "Аучы Мәргән белән Болан кыз" әкиятенә анализ	Әкияте сәнгатьле итеп уку, сорау һәм биремнәргә җавап бирү, төп фикерне аеру.	12.02	
41.Р.Батулланың"Курай уйный бер малай" әкияте.	Әсәр буенча әңгәмә кору, үз мөнәсәбәтләрен белдереп, әкиятнең эчтәлеген сөйләү	16.02	
42.Р.Батулланың "Курай уйный бер малай" әкиятенең сюжеты	Әсәр буенча әңгәмә кору, үз мөнәсәбәтләрен белдереп, әкиятнең эчтәлеген сөйләү	19.02	
43.Ф.Яруллинның "Зәңгәр күлдә ай коена"	Укытучы сөйләвен тыңлау, сорауларга җавап бирү. Язучы биографиясе буенча хронологик таблица төзү. Биремнәр эшләү. Әкият эчтәле ге буенча бәхәстә катнашу, үз карашларыңны раслау һәм	23.02	

	дәлилләү		
44.Ф.Яруллинның “Зәңгәр күлдә ай коена” әкиятенең сюжеты	Укытучы сөйләвен тыңлау, сорауларга җавап бирү. Язучы биографиясе буенча хронологик таблица төзү. Биремнәр эшләү. Әкият эчтәлеге буенча бәхәстә катнашу, үз ка- рашларыңны раслау һәм дәлилләү	26.02	
45.Ф.Яруллинның “Кояштагы тап” әкияте	Әкиятне уку, әкият буенча сорауларга җавап бирү, биремнәрне үтәү, геройга бәя бирү	2/03	
46.Ф.Яруллинның “Зәңгәр күлдә ай коена”, “Кояштагы тап” әкиятләрен чагыштыру		5.03	
47.Ф.Яруллинның “Сез иң гүзәл кеше икәнсез” шигыре.	Ф. Яруллинның “Сез иң гүзәл кеше икәнсез” шигырен сәнгатьле уку, анализлау	9.03	
48.Б.С.Ү. Әдәби әкиятләрдә табигать һәм кеше образларына салынган фикерләр, нәтиҗәләр (өйрәнгән әсәрләр мисалында	Әдәби әкиятләрдә табигать һәм кеше образларына салынган фикерләр, нәтиҗәләр темасына сочинение язу. План төзү, план буенча сөйләү, сочи нениене мөстәкыйль язу	12.03	
49.Хикәя турында төшенчә. Ф. Әмирхан иҗаты	Ф. Әмирхан тор мышы һәм иҗаты турында белешмә алу “Нәҗип” хикәясен уку, анализлау, хикәя турында төшенчә алу.	16.03	
50. Ф.Әмирханның ”Ай өстендә Зөһрә кыз” хикәясе	Хикәяне сәнгатьле итеп уку, анализлау, хис-кичерешләргә бәя бирү	19.03	
51.Ф.Әмирханның ”Ай өстендә Зөһрә кыз” хикәясенә анализ	Хикәяне сәнгатьле итеп уку, анализлау, хис-кичерешләргә бәя бирү	23.03	
52.Ф.Әмирханның “Нәҗип” хикәясе	Әсәрне анализлау, геройларга бәя бирү, сурәтләү чараларын табу, хикәянең үзенчәлекләрен бил- геләп, төшенчә итеп чыгару	2/04	
53.Ф.Әмирханның “Нәҗип” хикәясенә анализ	Әсәрне анализлау, геройларга бәя бирү, сурәтләү чараларын табу, хикәянең үзенчәлекләрен бил- геләп, төшенчә итеп чыгару	6.04	
54.Д.Т.У. Фаил Шәфигуллинның “Акмөгез”хикәясе.	Әсәрне уку, эчтәлеген сөйләү анализлау	9.04	

55.Мәсәл. М.Гафуриның «Сарыкны кем ашаган?» мәсәле.	Таныш булган мәсәлләрне искә төшерү, эчтәлекләрен сөйләп карау. Әсәрне сәнгатьле уку, анализлау, идеяне чыгару	13.04	
56.Г.Тукайның “Ике сабан” , “Җылан” мәсәлләре.	Әсәрне уку, эчтәлеген аңлау, фикер алышу, идеясен бил геләү	16/04	
57.Практик дәрес Сәнгать төре буларак әдәбият	Ә. Еникинең “Бала” хикәясендә автор кулланган сурәтләү чараларын табу, анализлау. Әсәрдә аларның ролен ачыклау	20.04	
58.Чәчмә һәм тезмә әсәр. Аларның сәнгатьчә сурәтләү алымнары, чаралары.	Хикәядәге сурәтләү чараларын табу, аларның әһәмиятен бил геләү, фикер алышу	23.04	
59.Д.Т.У. Вакытлы матбугат басмалары.	Газета-журнал язмаларын уку, анализлау	27.04	
60.Шигырьләр.Г.Тукайның “Пар ат” шигыре	Әсәрне сәнгатьле итеп уку, анализлау, сурәтләү чараларын табу. Хисләр бирелешен күзәтү. Х.Якупов иллюстра циясе буенча үзара фикер алышып, әңгәмә кору	30.04	
61.Г. Тукайның“Туган җиремә” шигыре.	Шигырьне анализлау, хис-сәбәп бәйләнешен ачыклау, сурәтләү чараларын табу	4.05	
62.Г. Тукайның“Туган авыл” шигыре	Әсәрне сәнгатьле итеп уку, анализлау, сурәтләү чараларын табу. Хисләр би релешен күзәтү. Х.Якупов иллюстрациясе буенча үзара фикер алышып, әңгәмә кору Шигырьне анализлау, хис-сәбәп бәйләнешен ачыклау	7.05	
63.Б.С.Ү. Сочинение язу. ”Минем туган җирем” (Г.Тукай һәм башка язучыларның әсәрләрен файдаланып, һәркем үз образын иҗат итә).	План төзү, план буенча сөйләү, сочи нениене мөстәкыйль язу	11.05	
64.Ш.Галиевнең «Һәркем әйтә дөресен» шигыре	Шигырьләрне сәнгатьле уку, анализ лау, төп фикерне аерып чыгару. Укытучының сөйләвен тыңлау, шигырьне сәнгатьле итеп уку, фикер алышу	14.05	

65.Ш.Галиевнең “Тереклек суы”, “Курыкма, тимим!”, “Тарихтан сабак”,	Шигырьләрне сәнгатьле уку, анализлау, төп фикерне аерып чыгару. Укытучының сөйләвен тыңлау, шигырьне сәнгатьле итеп уку, фикер алышу. Шигырь төзелешенә хас үзенчәлекләргә төшенү	18.05	
66.Ш.Галиевнең “Өйгә бирелгән эш”, “Онытылган…”шигырьләре.	Шигырьләрне сәнгатьле уку, анализлау, төп фикерне аерып чыгару. Укытучының сөйләвен тыңлау, шигырьне сәнгатьле итеп уку, фикер алышу	21.05	
67.Укытучы яки укучылар сайлап алып, Ш.Галиевнең бер шигырен ятлау	Шигырьләрне сәнгатьле итеп яттан уку	25.05	
68.Халык авыз иҗатын кабатлау	Уку елы буена үткәннәрне кабатлау, әңгәмәдә катнашу, биремнәрне эшләү Укучыларның мөстәкыйль эше	26.05	
69.Әдәби әкиятләрне кабатлау	Уку елы буена үткәннәрне кабатлау, әңгәмәдә катнашу, биремнәрне эшләү Укучыларның мөстәкыйль эше	28.05	
70.Хикәяләрне кабатлау	Уку елы буена үткәннәрне кабатлау, әңгәмәдә катнашу, биремнәрне эшләү Укучыларның мөстәкыйль эше	31.05	
Барысы-70 сәгать			

V. УКЫТУ- МЕТОДИК КУЛЛАНМАЛАР

Укыту-методик комплекты

5 нче класс .Татар теле. Ф.Ә.Ганиева, Л.Г.Сабирова эшләгән (Казан, Татар. кит. нәшр; 2014)

Укучылар һәм укытучылар өчен методик кулланмалар

1. Әдәбият белеме сүзлеге / төз.-ред. А.Әхмәдуллин. - Казан: Татар.кит.нәшр., 1990
2. Заһидуллина Д.Ф Мәктәптә татар әдәбиятын укыту методикасы. - Яңадан эшләнгән һәм тулыландырылган басма. - Казан: Мәгариф, 2004.
3. Татар теленең аңлатмалы сүзлеге.. - Казан: Татар.кит.нәшр.

Интернет-ресурслар

1. http:// www.mon.gov/ru РФ Мәгариф һәм фән министрлыгы
2. http:// www.tatedu.ru ТР Мәгариф һәм фән министрлыгы
3. http:// www.edu.kzn.ru ТР Мәгариф һәм фән министрлыгы Белем порталы

nsportal.ru, http://pedsovet.su, belem.ru: https://edu.tatar.ru, http://nsportal.ru/, http://matbugat.ru/,http://mon.tatarstan.ru/.

Искәрмә:

«Сарман урта гомумбелем бирү мәктәбе» муниципаль белем бирү бюджет учреждениесенең «Укыту предметы, курсы буенча эш программаларының төзелеше һәм тәртибе” турында» 29 нчы август, 2016 нчы елда педсоветта каралган(беркетмә № 1) һәм мәктәп директоры тарафыннан 2016 нчы елның 29 нчы августында чыккан 109 нчы санлы приказы белән расланган нигезнамәсенең 5 пунктына таянып, дәресләр бәйрәм көннәренә һәм каникул көннәренә туры килү сәбәпле, 5 нче а сыйныфында программа сәгатьләрне берләштерү исәбенә үтәлә.